

Tematiske satsinger i utlysning med frist 3. oktober 2022 kl. 12:00

Det legges til rette for søknad på fire ulike tematiske innretninger:

- Spillvarmeutnyttelse
- Elektrifisering av fossilt drevne mekaniske arbeidsprosesser med energiresultat
- Batteripakke og ny landstrøm der batteri bidrar til å redusere belastningen på nett og på land. Temaet gjelder tiltak på fôrflåte.
- Utredning av nærvarmeanlegg
- Utredning av fleksibilitets- og effektavlastningsløsninger for elektrisk drevne prosesser i industri og anlegg

Målsettingen er at det på dette støtteprogrammet skal kunne gjennomføres effektiv saksbehandling og uten å etterspørre utfyllende informasjon fra søker. Mangelfullt utfylte søknader vil derfor avvises.

For utfylling av søknaden anbefales det å benytte seg av Enovas veiledere for utfylling ([investeringsstøtte](#), [utredningsstøtte](#)) slik at dere sikrer at dere svarer ut all informasjon som er nødvendig for å behandle søknaden.

NB: For prosjekter med omsøkt støtte fra og med 3 millioner kroner må det legges ved en prosjektbeskrivelse i tråd med Enovas [mal for prosjektbeskrivelse](#) for dette programmet. Tekstboksene kan da svares ut ved å henvise til prosjektbeskrivelsen. For prosjekter med omsøkt støtte under 3 MNOK må tekstboksene benyttes godt til å beskrive eksisterende løsning, hva det skal investeres i, og hvilke resultater som skal oppnås i fremtidige klima- og energiresultater. NB: Vi tar ikke mot vedlegg med ytterligere opplysninger for disse mindre prosjektene, hvis vi ikke spesifikt på et tema spør etter det.

Tema 1: Spillvarmeutnyttelse

Industrien har mange varmestrømmer som kan utnyttes til varme- eller kraftformål, men som i dag går til spille. Enova ønsker å stimulere til økt utnyttelse av spillvarme, med hovedvekt på økt utbredelse av teknologi og løsninger som har overføringsverdi utenfor den enkelte bedrift, og som har potensiale til å kunne etablere seg i markedet uten støtte på sikt. Gjennom dette temaet kan det søkes investeringsstøtte til å gjennomføre denne type tiltak.

Vi er åpne for alle former for energigjenvinning som innebærer at overskuddsvarme som ellers går til spille kan utnyttes til oppvarmingsformål i virksomheten – det være seg prosess eller romoppvarming. I 2022 åpner vi nå også for at overskuddsvarme kan leveres til nærliggende virksomheter. Forretningscase og hvem som vil ha ansvar for drift og vedlikehold av de eksterne delene må da beskrives. Omsøkte kostnader må belastes søker.

Dette temaet gjelder også dersom prosjektet medfører reduksjon av kvotepliktige utslipp eller utløsning av frikvoter (inntekter fra kvotebesparelser skal da inntektsføres i prosjektets kontantstrøm).

Enova gir ekstra bonus i rangeringskriteriene til:

- varmpumper som benytter spillvarme som innsatsfaktor for å levere høytemperaturvarme (>80 °C)
- varmpumper der arbeidsmediet har GWP under 100. Prosjekter som benytter naturlige arbeidsmedier (f.eks. CO₂ eller NH₃) vil bli særlig prioritert.
- kraftproduksjon fra spillvarmekilder ned mot 60-70 °C

- prosessintegrasjon eller annen utnyttelse av varme inn i en produksjonsprosess
- at energien som gjenvinnes i hovedsak (mer enn 60 %) føres tilbake i prosessen, kun i begrenset grad til bygningsoppvarming
- deling av overskuddsvarme som gir økt energifleksibilitet og reduserte effektuttak.

Prosjekter med store investeringer i infrastruktur henvises til program for fjernvarme. Særlig innovative prosjekter kan søke programmet Fullskala innovativ energi- og klimateknologi.

Tema 2: Elektrifisering av fossilt drevne, mekaniske arbeidsprosesser

Enova ønsker å stimulere til erstatning av fossil energi med klimavennlige alternativer, det vil si utstyr i stasjonær bruk der fossilt drevet maskineri kan erstattes av helelektriske løsninger. Dette gjelder også stasjonære anleggsmaskiner der utstyret kobles direkte på nett (kjøretøy og gravemaskiner kan søke programmet for «Energi- og klimatiltak i landtransport»).

Prosjekter som støttes vil typisk kunne være:

- knusere for stein
- kverner for trevirke
- annet anleggsutstyr som er dieseldrevet

Merk at termisk energibruk, eksempelvis smelting og dampproduksjon IKKE inngår i temaet.

Husk å oppgi dagens forbruk av fossilt brensel i beskrivelsen av prosjektet (i liter eller m³), samt gjerne effektstørrelse og driftstimer for den nye løsningen. Det kan kun søkes støtte til helelektrisk utstyr som knyttes til nett, ikke hybride løsninger.

NB! Selve den fysiske maskinen/utstyret må utgjøre den vesentlige delen (mer enn 60 %) av kostnadene. Det er ikke anledning til *kun* å søke støtte til infrastruktur.

Tilgjengelighet til strøm og nettkapasitet må kunne synliggjøres ved søknad.

Anleggsbidrag som ikke er avskrivbart, kan ikke tas med i kostnadsgrunnlaget.

Tema 3: Batteripakke og ny landstrøm der batteri bidrar til å redusere belastningen på nett og på land.

For havbruksnæringen er store klimagassutslipp knyttet til dieselaggregater som produserer strøm for fôrflåtene og til dieseldrevne driftsfartøy. Elektrifisering av havbruksnæringen gjennom landstrøm og batterier er det tiltaket som vil gi de største kuttene i direkte klimagassutslipp fra oppdretts-lokalitetene. Enova ønsker å stimulere til reduksjon eller erstatning av fossil energibruk i havbruk, samt at nyetablering av landstrøm skjer med redusert belastning på strømmettet.

Enova inviterer til denne søknadsfristen til søknader på Batteripakke og ny landstrøm der batteri bidrar til å redusere belastningen på nett og på land.

Husk å oppgi dagens forbruk av fossilt brensel i beskrivelsen av prosjektet (i liter eller m³).

I Tema 3 kan søker med lokaliteter som kun har energiforsyning fra dieselaggregat i dag, få støtte til å legge landstrøm til lokaliteten om landstrøm etableres sammen med batteripakke. Dette tiltaket bidrar til å eliminere dieselforbruket på lokaliteten, samtidig som det reduserer belastningen på det lokale kraftnettet i områder der kapasiteten er begrenset.

Anleggsbidrag som ikke er avskrivbart, kan ikke tas med i kostnadsgrunnlaget.

NB: Det må beskrives status for dialogen med nettselskapet (som og må navngis) ved søknad. Tilgjengelighet til strøm og nettkapasitet må synliggjøres. Dersom dette ikke fremgår av søknaden vil den bli avvist.

Oppgradering av eksisterende landstrøm støttes ikke under denne utlysningen.

Tema 4: Utredning av nærvarmeanlegg

Enova ønsker å stimulere til økt bruk av fellesløsninger for varme. For de som vurderer å etablere en energisentral basert på fornybar energi, og som har muligheten til å levere varme til nærliggende virksomheter, gis det nå muligheten til å få støtte til utredning. Dersom virksomheten planlegger å investere i et nærvarmeanlegg, er det gjerne behov for å utrede kostnadsgrunnlaget, konsekvenser og gevinstene før en investeringsbeslutning kan tas.

Støtten gis til å utrede en nyetablering av energisentral, der en har mulighet til tilknytte flere ulike aktører gjennom et mindre distribusjonsnett, innenfor et avgrenset geografisk område.

Anleggets størrelse for å avlaste elektrisk effektuttak er oppad begrenset til 3 MW.

Hvis det viser seg at tilgjengelig varmeproduksjon etter en utredning vil kunne bli noe større enn 3 MW, og en ønsker å gå videre til en investeringsbeslutning, henvises det til vårt program for fjernvarme. Anlegg under 3 MW kan søke investeringsstøtte gjennom varmesentralprogrammet.

Her gis ikke støtte til å utrede intern bruk, men til nytte for eksterne aktører.

Sentralen kan være basert på bioenergi (flis, briketter, pellets), varmepumpe væske-vann, solfangeranlegg, spillvarme, eller en kombinasjon av disse. Energisentralen må m.a.o. være basert på fornybare energikilder til produksjonsformål og/eller bygningsoppvarming/kjøling til nærliggende virksomheter.

Vi ser slike prosjekter som gunstig for å kunne avlaste energisystemet.

Aktører som kvalifiserer til Innovasjon Norge (IN) sine tilbud for fornybar energi i landbruket, herunder bioenergi baserte anlegg for varmesalg, henvises til IN - og faller da utenfor målgruppen for denne tematiske satsningen.

Støtten gis til utredning og dokumentasjon for et fremtidig investeringsprosjekt, inkl. forretningsmodell for varmesalg og drift av energisentralen. Prosjektene som utredes må være knyttet til energi-, effekt- og/eller klimagassintensive aktiviteter i industrien, og ha en ambisjon om et energieresultat for et framtidig investeringsprosjekt som tilsvarer minst 75 000 kg CO₂-ekv/år, minst 250 000 kWh/år, eller et vesentlig redusert behov for effektuttak. Gjør også rede for eventuelle reduserte klimagassutslipp.

Utredningen skal gi tilstrekkelig grunnlag for å kunne foreta en investeringsbeslutning hos søker.

Støtten kan utgjøre inntil 50 % av godkjente dokumenterte merkostnader¹, og er oppad begrenset til 500 000 kroner. Vi gjør oppmerksom på at prosjektene vil rangeres opp mot hverandre internt sett i forhold til hva de vil utløse.

¹

Tema 5: Utredning av fleksibilitets- og effektavlastningsløsninger for elektrisk drevne prosesser i industri og anlegg

Mange sitter med ideer til gode forbedringsprosjekter som de forventer vil kunne gi fleksibilitet, betydelige reduserte klimagassutslipp eller energigevinster, men kommer ikke videre fordi kunnskapsgrunnlaget ikke er godt nok.

Støtten gis på denne utlysingen til virksomheter som enten har en eksisterende elektrisk løsning, eller vurderer å konvertere til elektrisk løsning (bort fra fossile varmeprosesser) som kan påvirke kapasitet i nettet. Utredningen skal inkludere kostnadsgrunnlaget, konsekvenser og gevinstene for den tenkte løsningen.

Her ser vi etter helhetlige systemløsninger som også vil bidra til avlastning av det eksisterende nettet. Prosjektene som utredes må være knyttet til energi-, effekt- og/eller klimagassintensive aktiviteter i industrien, og ha en ambisjon om et effektresultat for et framtidig investeringsprosjekt som tilsvarer minst 100 kW. Synergieffekter til nabovirksomheter, samt løsninger som gjør det mulig å utnytte prisvariasjoner, vil telle positivt.

Temaet dekker ikke utredning av spillvarme-utnyttelse. For dette henvises det til generelle utredningsutlysinger som dekkes på andre søknadsfrister.

Utredningen skal gi tilstrekkelig grunnlag for å kunne foreta en investeringsbeslutning hos søker. Det skal utredes prosjekter innen teknologier som er tilgjengelige i markedet, og som kan knyttes opp mot en eksisterende produksjon. Det åpnes for å søke støtte til å utrede tiltak som ikke nødvendigvis finner plass innenfor de til enhver tid annonserte tematiske satsinger hos Enova.

Dersom utredning er knyttet til nyetablering, vil kun merkostnader knyttet til utredning av det konkrete tiltaket, i den grad tiltaket er å regne som en add-on til normal investering, kunne regnes inn.

Støtten kan utgjøre inntil 50 % av godkjente dokumenterte merkostnader¹, og er oppad begrenset til 500 000 kroner.

¹For utredninger av klima- eller energitiltak vil ofte hele kostnaden være en merkostnad, siden en slik utredning er noe man gjør i tillegg til andre planlagte driftsaktiviteter og ordinære utredninger.